

INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE ȘI ISTORIA ARTEI

Str. M.Kogălniceanu nr.12-14

☎ - 0040-264-591125

Clădirea nouă

✉ - 0040-264-594470

RO - 400084 - Cluj-Napoca

E-mail:

arheologie.istart@academia-cj.ro

**RAPORTUL SECRETARULUI ȘTIINȚIFIC CU PRIVIRE LA
ACTIVITATEA DE CERCETARE REFLECTATĂ ÎN PUBLICAȚIILE MEMBRILOR
INSTITUTULUI - 2020**

1. Introducere

Cantitatea și valoarea cercetărilor științifice, individuale și colective, se reflectă și pot fi cuantificate prin măsurarea produselor concrete pe care această activitate, desfășurată din bani publici, le oferă. Cele mai evidente rezultate ale cercetării științifice sunt cărțile, studiile, articolele născute pe baza investigațiilor desfășurate de cercetători. Impactul acestora asupra dezvoltării cercetării și cunoașterii constituie, de asemenea, un indicator important cu privire la valoarea produselor realizate. Tocmai de aceea, începând din acest an, va fi prezentat anual un raport sintetic al activității cercetătorilor din cadrul Institutului nostru menit să reflecte aportul fiecăruia la cercetarea științifică reflectată în publicații, ca produse concrete ale muncii pe care o desfășoară. Pe această bază se pot aprecia mai bine rezultatele obținute de Institut în ansablul său.

Departamentul de Arheologie desfășoară și cercetări de teren într-o măsură mai mare decât cel de Istoria Artei. Acestea sunt precizate în raportul general de activitate al Institutului. Trebuie însă atrasă atenția asupra faptului că în cadrul unui institut de cercetare cu profil arheologic, săpăturile sistematice trebuie să beneficieze de cea mai mare atenție. Acestea furnizează date inedite, ”documente arheologice”, necesare investigațiilor derulate în cadrul programelor de cercetare generale și a temelor de studiu individuale. Arheologia preventivă, ”comercială”, are rolul de a asigura, într-o anumită măsură (cca. 5% din valoarea contractelor), o

serie de venituri suplimentare utilizate în cercetare sau în finanțarea unor publicații, dar mai ales venituri personale substanțiale celor care o practică. Însă, multe dintre aceste săpături oferă rezultate științifice îndoielnice sau nule. De aceea, ar trebui probabil ca la contractarea unor astfel de săpături să se opereze o selecție privind potențialul științific al siturilor respective. Altfel, activitatea unor membri ai Institutului, care sunt încadrați pe funcții de cercetare (nu există funcție de ”arheolog”!), ar putea să conducă spre deprofesionalizare și marginalizare științifică. Rezultatele săpăturilor sistematice sau preventive ar trebui să se reflecte în rapoarte arheologice publicate, în studii și articole care să valorifice științific informațiile aduse la lumină și în monografiile de specialitate. În acest fel, săpăturile arheologice își găsesc justificarea în raport cu funcțiile de cercetare ocupate de membrii institutului. În sfârșit, ar trebui căutat un echilibru între timpul petrecut pe teren, pe de o parte, și cel alocat prelucrării materialelor arheologice și redactării contribuțiilor științifice bazate pe săpături, pe de altă parte. În ce măsură aceste deziderate se reflectă în publicații, urmează să constatăm în continuare.

În continuare sunt prezentate o parte dintre realizările cercetătorilor de la IAIAC în an de Pandemie. În anul 2020, IAIAC a funcționat cu 13 cercetători, dintre care 10 la Departamentul de Arheologie și 3 la Departamentul de Istoria Artei.

2. Analiza comparativă, cantitativă, a publicațiilor științifice din 2019 și 2020

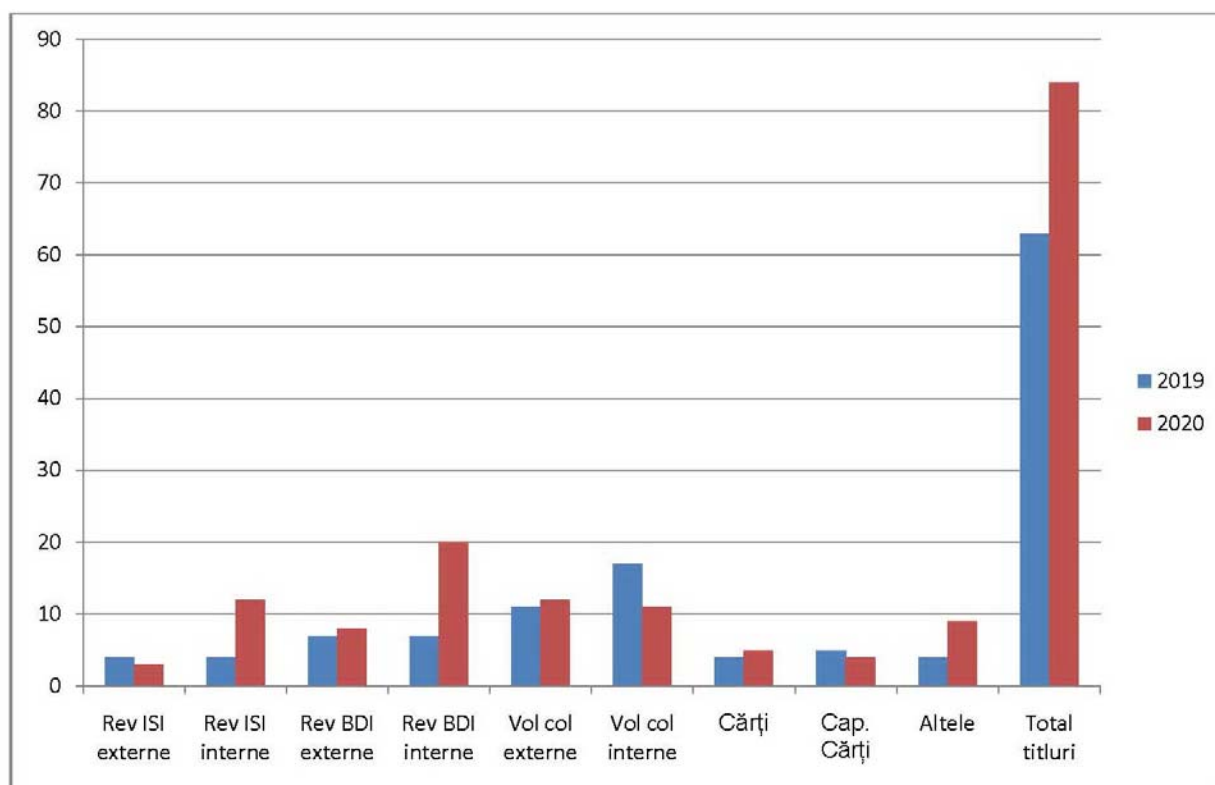
Pentru aprecierea cantitativă a cărților, studiilor și articolelor publicate am considerat că o comparație cu performanțele din anul 2019 ar fi utilă (**Fig. 1-2**).

Pentru că am preluat secretariatul științific doar la sfârșitul anului 2019, datele din anul precedent (neverificate) mi-au fost furnizate de I. Stanciu. În evaluarea contribuțiilor științifice ale cercetătorilor, Academia Română utilizează următoarele repere: studii publicate în reviste indexate/cotate ISI externe; interne; reviste cotate în Baze de date Internaționale (BDI, conform CNCS) externe; interne; volume colective externe la edituri consacrate sau cu o largă circulație reflectată în prezența lor în biblioteci (cataloge WorldCat; KVK); volume interne în aceleași condiții de calitate și vizibilitate; cărți la edituri recunoscute CNCS sau publicate la Editura Academiei; capitole în cărți; altele (articole în reviste necotate; recenzii; evocări; contribuții de popularizare a științei etc.).

An	Nr. cercet.	Reviste ISI Ext.	Reviste ISI Int.	Reviste BDI Ext.	Reviste BDI Int.	Vol. Colectiv. externe	Vol. Colectiv. interne	Cărți	Cap. Cărți	Altele	TOT.	Medie/cercet.
2019	13,5	4	4	7	7	11	17	4	5	4	63	4,66
2020	13	3	12	8	20	12	11	5	4	9	84	6,46

Fig_1. Tabel comparativ al contribuțiilor publicate de membrii IAIAC în anii 2019-2020 pe categorii de publicații.

Luând în considerare aceste repere de evaluare, în anul 2019 membrii IAIAC au publicat un total de 63 de contribuții, ceea ce reprezintă o medie de 4,66 titluri/cercetător. În anul 2020, numărul studiilor și articolelor a crescut la 84, adică o medie de 6,46 titluri/cercetător. Iată deci că, în ciuda Pandemiei, a carantinei și a ”lucrului acasă”, performanțele față de anul trecut au crescut notabil (a se vedea graficul din Fig. 2).

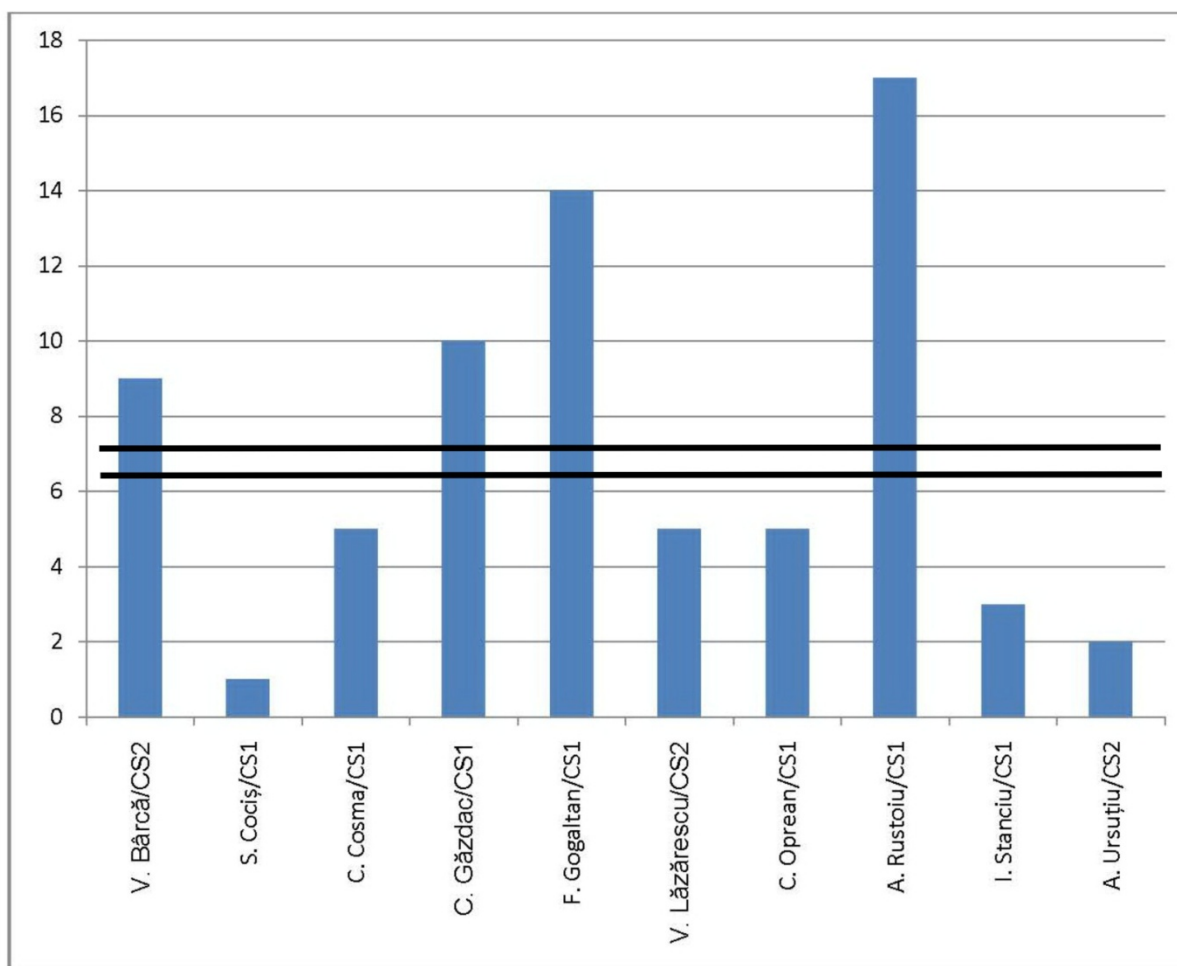

Fig_2. Graficul comparativ al contribuțiilor publicate de membrii IAIAC în anii 2019-2020 pe categorii de publicații.

Dar cum se reflectă aceste realizări din punct de vedere cantitativ și calitativ pe departamente și pe cercetători analizați individual?

3. Analiza cantitativă și calitativă individuală și pe departamente

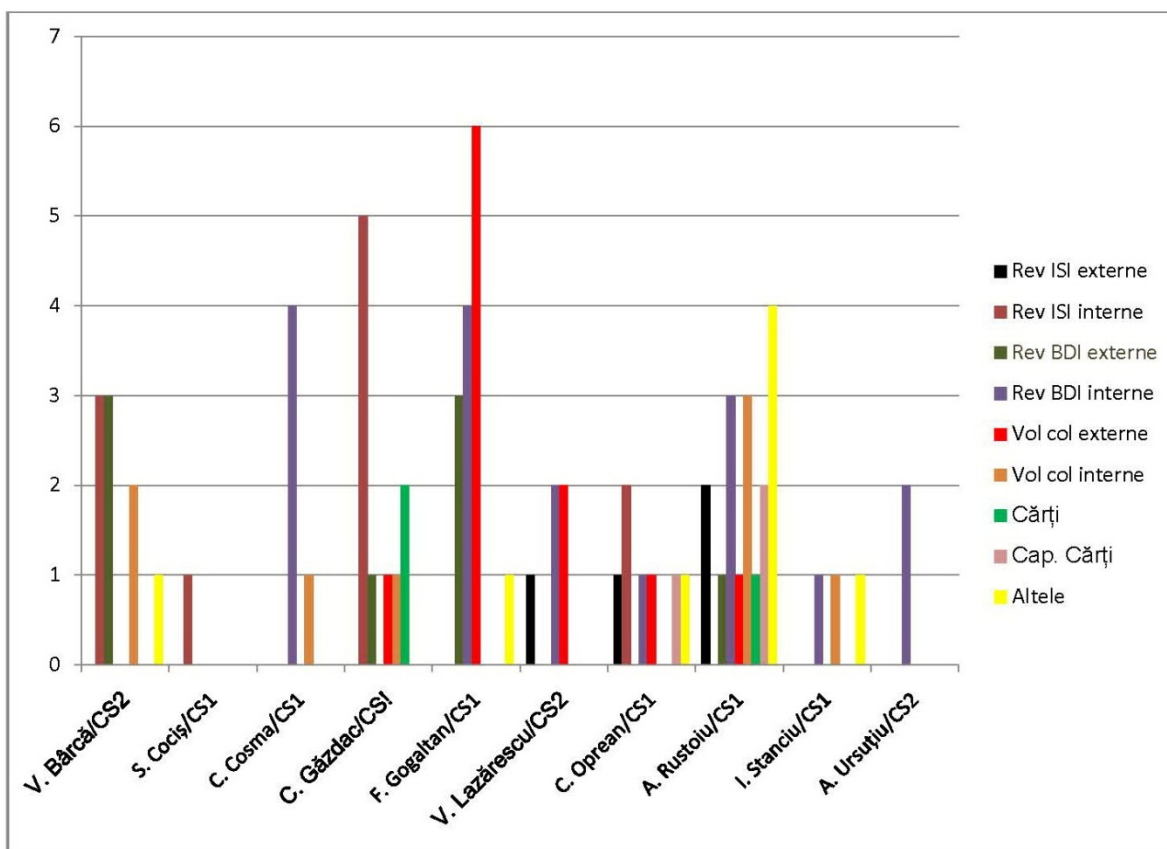
În cadrul Departamentului de Arheologie au fost publicate 72 de contribuții, ceea ce ne oferă o medie situată peste cea a Institutului: 7,2 titluri/cercetător. Contribuția individuală a fiecăruia este figurată în graficul din Fig. 3.

Fig_3. Graficul contribuțiilor publicate de cercetătorii Departamentului de Arheologie al IAIAC în anul 2020. Total publicații/cercetător. Linia neagră orizontală inferioară marchează media pe

institut de 6,46 titluri/cercetător; linia superioară marchează media pe Departament arheologie de 7,2 titluri/cercetător.

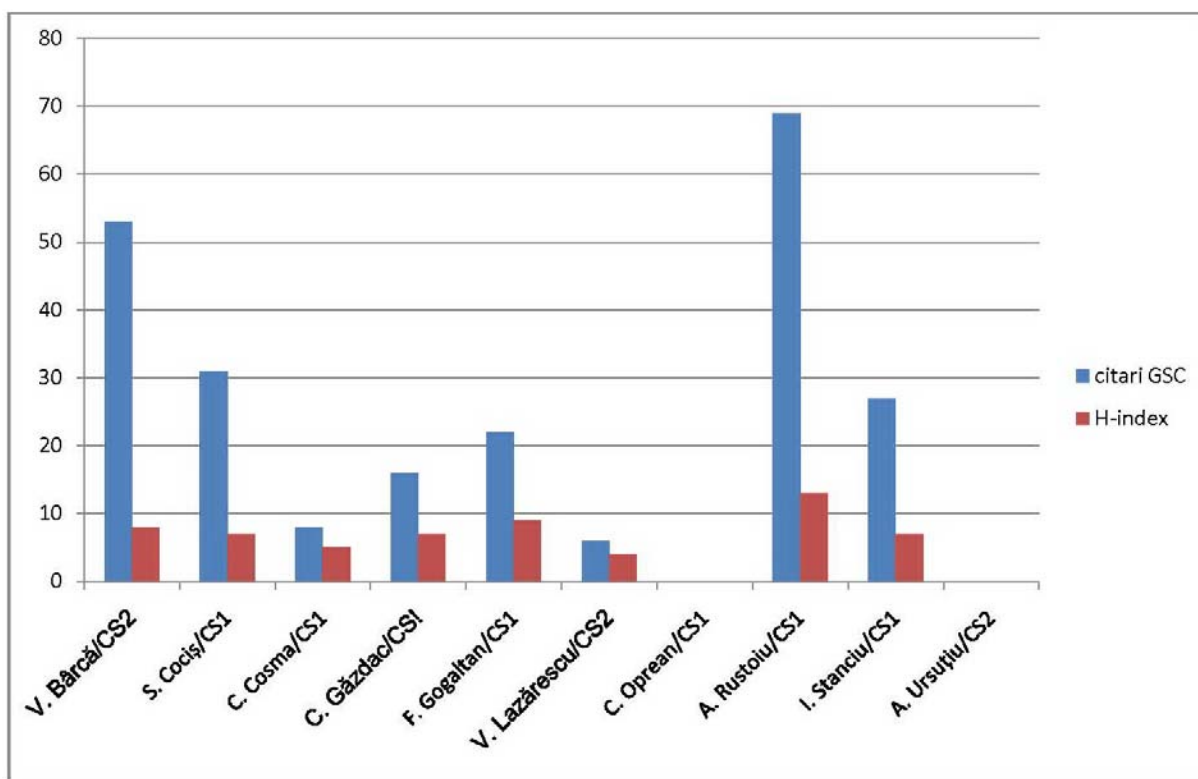
Contribuțiile individuale ale membrilor Departamentului de Arheologie reflectă un număr semnificativ de studii publicate în reviste sau volume internaționale de mare vizibilitate, dar și în reviste și volume românești bine cotate. În ansamblu, membrii departamentului au atins toate categoriile de repere de evaluare (**Fig. 4**).

Fig_4. Graficul contribuțiilor publicate de cercetătorii Departamentului de Arheologie al IAIA în anul 2020. Categoriile de publicații/cercetător.

Dar aprecierea cantitativă a contribuțiilor cercetătorilor nu e suficientă pentru a ne contura o imagine clară asupra activității lor. De aceea, e necesară și o perspectivă calitativă, în

măsură să ilustreze cât de utile sunt producțiile lor pentru știință în special, pentru societate în general. Adică, dacă studiile și cărțile publicate de cercetători constituie doar ”maculatură” sau dacă ele sunt utilizate și de alții. Această perspectivă este furnizată de numărul de citări ale studiilor realizate de membrii Departamentului de Arheologie. Deși ”dezgroparea” citărilor individuale din diverse reviste și cărți aflate în bibliotecă sau on line ar oferi în mod cert un număr mare de menționări, am considerat că aplicarea unui criteriu unitar este mult mai obiectivă. Iar acest criteriu unitar ne este furnizat de citările de pe Google Scholar (**Fig. 5**). Precizez că doi dintre colegi nu și-au făcut vizibile conturile Google Scholar Citations, dar asta nu înseamnă că ei nu au fost citați (spe exemplu, colegul C. Opreanu a identificat 27 de citări ale lucrărilor sale). Operând însă cu datele existente, numărul de citări din anul 2020 (stadiul 15 noiembrie) este figurat în **graficul no. 5**.

Fig_5. Graficul citărilor lucrărilor publicate de cercetătorii Departamentului de Arheologie al IAIAC în anul 2020, conform Google Scholar Citations și H-index/pe cercetător.

În același grafic este prezentată și valoarea indexului de citare (H-index) la zi (decembrie 2020) pentru fiecare cercetător. Trebuie să remarc faptul că în anul 2020, toți membrii

Departamentului de Arheologie au ocupat funcții de CS 2 și CS 1. Tocmai de aceea, faptul că ei au depășit un H-index de 3 (valoare acceptată de grilele de evaluare CNATDCU pentru ocuparea funcțiilor menționate) nu este decât încurajator. Desigur, pentru majoritatea colegilor valoarea afișată a H-index este de două până la patru ori mai mare decât limita menționată. O ultimă observație: măsurarea citărilor din anul 2020 la sfârșitul aceluiași an pare să nu ofere toate datele reale, unele publicații internaționale sau naționale/2020 fiind tipărite la începutul anului următor. De aceea, probabil că ar fi mai util ca, la sfârșit de an, Academia Română să solicite pentru raportare citările din anul anterior.

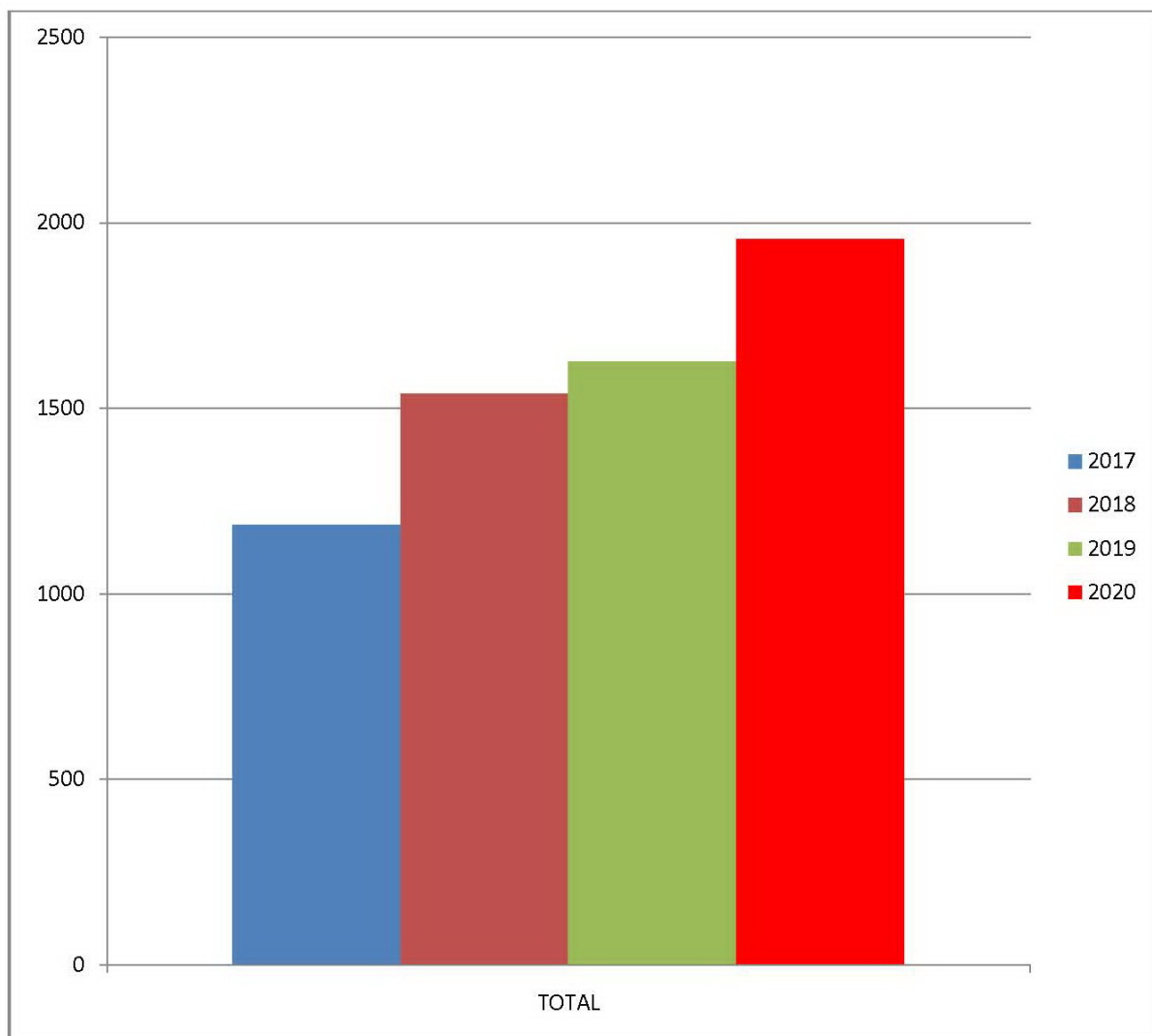
4. Analiza comparativă a activității membrilor institutului în anii 2017-2020 pe baza punctajelor din grila de evaluare a cercetătorilor științifici gr. I și II (Anexa no. 31 din Ordinul MEC nr. 6129/2016)

Fig. 6. Tabelul din această figură, realizat pentru anii 2017-2019 de colegul C. Oprean, șeful Departamentului de Arheologie, și completat de mine pentru 2020, ne prezintă o altă analiză de calitate, care nu este solicitată în evaluarea Academiei Române, dar care este importantă pentru cuantificarea calității cercetării în cadrul IAIAC. Astfel, tabelul prezintă punctajele individuale realizate de cercetători pe baza studiilor publicate, măsurate conform ”Standardelor minimale pentru conferirea...gradelor profesionale de cercetare” stabilite de legislația în vigoare.

NR.	NUMELE	GRAD	PUNCTAJ 2017	PUNCTAJ 2018	PUNCTAJ 2019	PUNCTAJ 2020
1.	Vitalie Bârcă	CS II	Concediu paternal	210,50	297	250,83
2.	Sorin Cociș	CS I	76,28	34,50	129,01	17,5
3.	Călin Cosma	CS I	212	138	82,50	193,5
4.	Florin Gogâltan	CS I	194,50	222,65	129,25	343,72
5.	Cristian Găzdac	CS II/I	162,25	221,50	124,33	284,98
6.	Vlad Lăzărescu	AsiCer./CS II	29,5	49,50	75	124,37
7.	Coriolan Opreanu	CS I	133,33	191	133	147,66
8.	Aurel Rustoiu	CS I	297,66	338,49	466,65	469,33
9.	Ioan Stanciu	CS I	49,53	120,50	182,50	99,66
10.	Adrian Ursuțiu	CS III/ CS II	30,66	13	7	23,5
	TOTAL		1185,71	1539,64	1626,24	1955,05

Fig_6. Tabel comparativ al punctajelor studiilor publicate de cercetătorii Departamentului de Arheologie al IAIAC în anii 2017-2020 conform grilei din "Standarde minimale pentru conferirea...gradelor profesionale de cercetare" stabilite de legislația în vigoare.

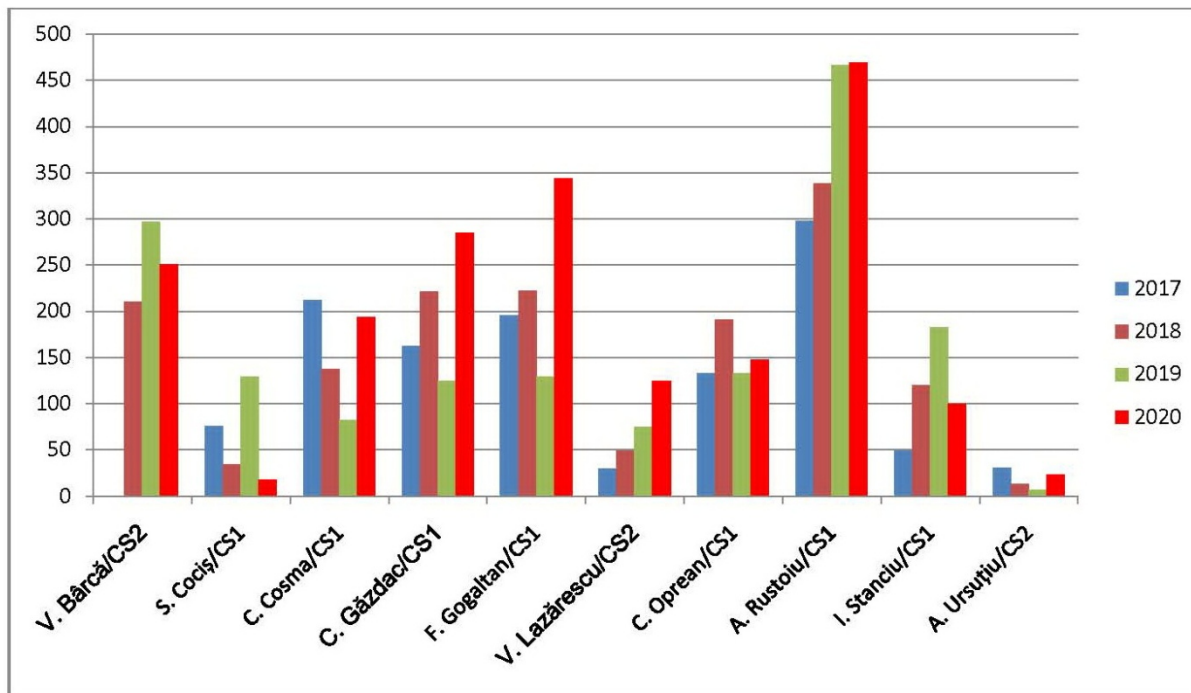
Fig. 7. Conform graficului, în ansamblu se poate remarca faptul că în ultimii patru ani totalul punctajelor acumulate de Departamentul de Arheologie a fost mereu ascendent, ceea ce reflectă o preocupare constantă a cercetătorilor IAIAC pentru creșterea standardelor de publicare, nu doar din punct de vedere cantitativ, ci și calitativ.

Fig_7. Graficul comparativ al punctajelor totale ale studiilor publicate de cercetătorii Departamentului de Arheologie al IAIAC în anii 2017-2020 conform grilei din "Standarde

minimale pentru conferirea...gradelor profesionale de cercetare” stabilite de legislația în vigoare.

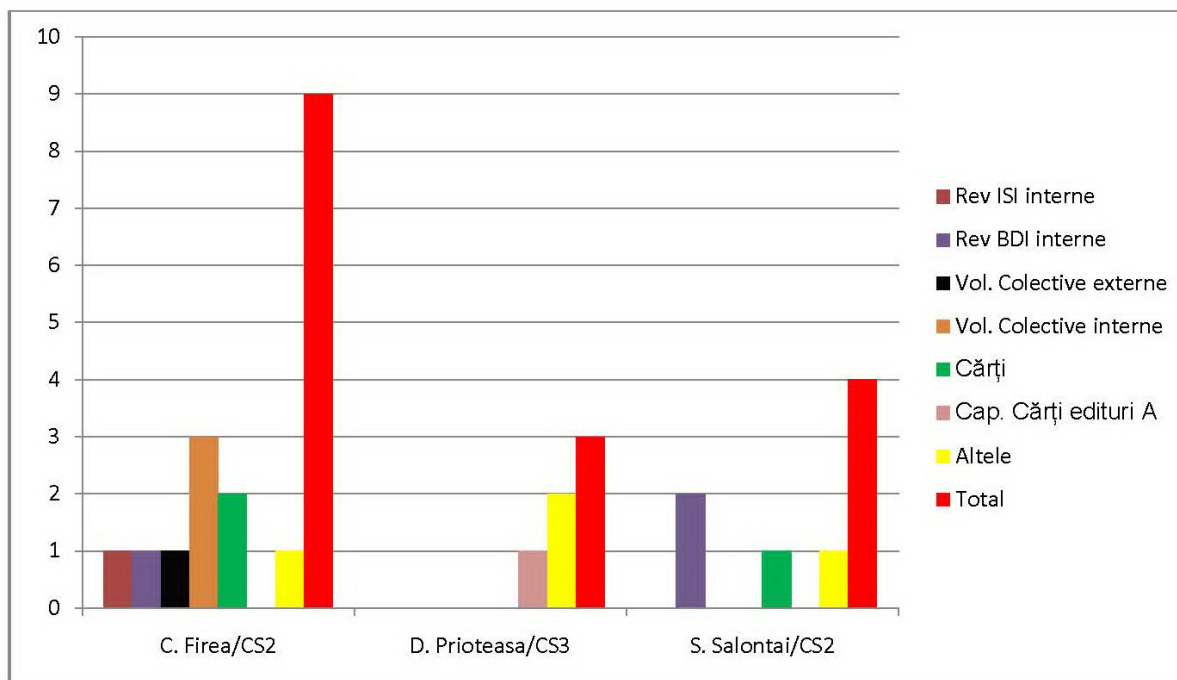
Fig. 8. Contribuția individuală la acest punctaj este ilustrată în graficul no. 8. În unele cazuri se remarcă fluctuații, în altele se observă progresul individual de la un an la altul, ceea ce nu face decât să demonstreze dorința cercetătorilor respectivi de a progresa.

Fig_8. Graficul comparativ al punctajelor studiilor publicate de cercetătorii Departamentului de Arheologie al IAIAC în anii 2017-2020 conform grilei din ”Standarde minimale pentru conferirea...gradelor profesionale de cercetare” stabilite de legislația în vigoare. Punctaje/cercetător.

Fig. 9. Departamentul de Istoria Artei, format din trei cercetători, a publicat în anul 2020 un număr de 16 contribuții, realizând o medie de 5,3 titluri/cercetător, mai mică decât media Departamentului de Arheologie, dar asemănătoare cu a arheologilor dacă am exclude două dintre primele patru clasări ale acestora (un astfel de calcul ar oferi o medie care tinde spre 5). Prin urmare, cantitativ, realizările Departamentului de Istoria Artei se înscriu în trendul general al IAIAC, deși nici unul dintre colegi nu ocupă o funcție de CS 1. Din punct de vedere al calității

publicațiilor, dar și al spectrului larg de publicare, se remarcă de asemenea o tendință similară celui alt departament. Pentru restul criteriilor pe care le-am urmărit mai sus, în cazul arheologilor, nu am realizat încă statistici și grafice generale. Dar și la o privire sumară asupra categoriilor de publicații (reviste și volume internaționale bine cotate, reviste și volume interne prestigioase) este destul de clar că cercetătorii Departamentului de Istoria Artei au un punctaj ridicat din perspectiva ”Standardelor...” amintite mai sus.

Fig_9. Graficul contribuțiilor publicate de cercetătorii Departamentului de Istoria Artei al IAIAC în anul 2020. Categoriile de publicații/cercetător.

5. Concluzii

Concluzionând, în ciuda Pandemiei care a creat o serie de neajunsuri în desfășurarea normală a activității de cercetare (la fel ca în toate celelalte domenii ale vieții sociale și economice), realizările IAIAC în ansamblul lor sau situat pe o tendință ascendentă, comparativ cu anul anterior ne-Pandemic. Această activitate susținută este vizibilă, conform graficelor atașate, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Analiza individuală a performanțelor indică faptul că în cazuri rare (două-trei) realizările unor cercetători se situează destul de jos față de media IAIAC și a Departamentului de Arheologie. Desigur, întregul colectiv al Institutului formează o echipă și o mare familie, de aceea activitatea tuturor în ansamblul compensează

”apatia” unora. Având în vedere tendința din ultimii ani, sunt convins că 2021 ne va aduce realizări frumoase și că ștacheta performanțelor profesionale va fi ridicată și mai sus de către toți cercetătorii care își desfășoară activitatea în cadrul IAIA.

Dr. habil. Aurel Rustoiu